

01 πολιτική/περιβάλλον



γνώμη

■ της Ελένης Σωτηρίου

Και τα πυρηνικά;

Λίγες είναι οι φωνές που ακόμα τονίζουν για το πόσο σημαντικός κίνδυνος είναι τα πυρηνικά και η πυρηνική ενέργεια για τον πλανήτη. Γιατί πλέον από πολλούς προωθείται η ιδέα –κι όχι μόνο– ότι η πυρηνική ενέργεια είναι η πλέον καθαρή μορφή ενέργειας και ότι οι νέες τεχνολογικές καινοτομίες την καθιστούν και ασφαλή. Αρκεί να υπενθυμίσουμε τα πυρηνικά ατυχήματα του Τσερνόμπιλ και το πιο πρόσφατο της Φουκουσίμα –στην πολύ προηγμένη τεχνολογικά Ιαπωνία– για να αποδείξουμε ότι όλα αυτά είναι ανοησίες. Ανοησίες που λέγονται γιατί είναι τεράστια τα ποσά των χρημάτων που «παίζονται» στη μπίζνα της πυρηνικής ενέργειας.

Πολλά από τα πυρηνικά εργοστάσια που λειτουργούν αυτή την στιγμή παγκοσμίως είναι εκτεθειμένα σε διάφορα φυσικά φαινόμενα όπως π.χ. σε σεισμούς. Η Φουκουσίμα ήταν μια τέτοια περίπτωση όπως και το πυρηνικό εργοστάσιο του Κοζλοντούι, στην γειτονική μας Βουλγαρία, που βρίσκεται κοντά σε σεισμογενή περιοχή, έχει κατασκευαστεί πάνω από 50 χρόνια πριν και το 2006 έφτασε κοντά σε σοβαρό ατύχημα. Ανάλογη περίπτωση είναι και ο σχεδιασμός που υπάρχει για κατασκευή πυρηνικών εργοστασίων στην Τουρκία, με την κατασκευή ενός απ' αυτά, στο Ακούγιου, στις τουρκικές ακτές πάνω από την Κύπρο, να έχει ήδη ξεκινήσει. Περισσότερο να θυμίσουμε πόσο σεισμογενής θεωρείτε η συγκεκριμένη περιοχή αλλά και η Τουρκία συνολικά. Γι' αυτούς τους σχεδιασμούς της Τουρκίας ελάχιστη συζήτηση γίνεται και αντί η ελληνική κυβέρνηση να σχεδιάζει διασκέψεις για την κλιματική αλλαγή με ψηφοθηρικά κίνητρα και αμφίβολα αποτελέσματα, θα μπορούσε να πάρει μια πρωτοβουλία για την περικύκλωση της Ελλάδας από τα πυρηνικά εργοστάσια. Όμως τέτοιες πρωτοβουλίες δεν είναι μέσα στους σχεδιασμούς των «πράσινων» ελίτ.

Ακόμα δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η πυρηνική ενέργεια παράγει και πυρηνικά απόβλητα όχι και τόσο καθαρά και η διαχείρισή τους είναι να αποθηκεύονται, να θάβονται ή να ρίχνονται στη θάλασσα. Δηλαδή ήδη αυτή η τόσο καθαρή μορφή ενέργειας έχει παράξει μερικές εκατοντάδες εστίες μόλυνσης άλλες ενεργές κι άλλες σ' αναμονή. Και βέβαια δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι όσοι θέλουν πυρηνικά εργοστάσια μάλλον επιθυμούν και πυρηνικά όπλα στο μέλλον.

Έτσι εύκολα φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι το να μιλάμε μόνο για κλιματική αλλαγή είναι λειψό αφού ο πλανήτης κινδυνεύει και από αρκετές άλλες απειλές όπως αυτή των πυρηνικών. Και είναι αναγκαίο να αντιμετωπιστεί συνολικά το τεράστιο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η φύση από το ανελέητο κυνήγι του κέρδους.

Έβο Μοράλες: Ευθύνη μας ένας δικαιότερος και πιο ανθρώπινος κόσμος

Ομιλία του πρόεδρου του Πολυεθνικού Κράτους της Βολιβίας στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών

Ο Έβο Μοράλες στην ομιλία του στα Ηνωμένα Έθνη, τόνισε πως ο καπιταλιστικός τρόπος παραγωγής αποτελεί την ρίζα των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η φύση και ο άνθρωπος. Παρακάτω δημοσιεύουμε το πρώτο μέρος όπου αναλύει τα προβλήματα του περιβάλλοντος και των ανισοτήτων.

Αδελφές και αδέρφια των Διεθνών Οργανισμών και όλων των λαών του κόσμου, για μια ακόμη φορά, συναντιόμαστε στον σημαντικότερο πολυμερή οργανισμό της ανθρωπότητας, για να συλλογιστούμε και να αναλύσουμε συλλογικά τα παγκόσμια προβλήματα που αφορούν τους λαούς του κόσμου. Παρατηρούμε με ανησυχία την επιδείνωση του πολυμερούς συστήματος, προϊόν μονομερών ενεργειών που προωθούνται από ορισμένα κράτη, τα οποία αποφάσισαν να αγνοήσουν τις δεσμεύσεις, την καλή πίστη και τις παγκόσμιες δομές που δημιουργήθηκαν για την υγιή συνύπαρξη μεταξύ των κρατών, στο πλαίσιο του διεθνούς δικαίου και των βασικών αρχών του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Συναντιόμαστε σ' αυτό το φόρουμ για να συζητήσουμε και να βρούμε λύσεις στις σοβαρές απειλές που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα και η ζωή στον πλανήτη. Το σπίτι μας, η Μητέρα Γη, είναι το μόνο σπίτι μας και είναι αναντικατάστατο. Κάθε χρόνο υποφέρει από περισσότερες πυρκαγιές, πλημμύρες, τυφώνες, σεισμούς, ξηρασίες και άλλες καταστροφές. Κάθε χρόνο, το σπίτι μας είναι πιο θερμό από τον προηγούμενο, το λιψίμο των πάγων μεγαλώνει, η στάθμη των ωκεανών αυξάνεται. Κάθε μέρα υποφέρουμε περισσότερο από την εξαφάνιση ειδών, τη διάβρωση του εδάφους, την απερίμωση και την αποδάσωση.

Αδελφές και αδέρφια, προειδοποιούμε ότι εάν ακολουθήσουμε αυτήν την πορεία, μέχρι το έτος 2100 θα φτάσουμε σε μια αύξηση 3 βαθμών Κελσίου της θερμοκρασίας του πλανήτη. Αυτό συνεπάγεται τεράστιες και καταστροφικές αλλαγές. Οι συνέπειες της αλλαγής του κλίματος θα καταδικάσουν, σύμφωνα με τα στοιχεία του οργανισμού μας, εκατομμύρια ανθρώπους σε φτώχεια, πείνα, έλλειψη πόσιμου νερού, απώλεια των σπιτιών τους, αναγκαστική μετακίνηση, περισσότερες προσφυγικές κρίσεις και νέες ένοπλες συγκρούσεις.

Αδελφές και αδέρφια, τις τελευταίες εβδομάδες έχουμε εκπλαγεί από τις

δασικές πυρκαγιές που έχουν εξαπολυθεί σε διάφορα μέρη του πλανήτη: Στον Αμαζόνιο, την Ωκεανία και την Αφρική, καταστροφές που επηρεάζουν τη χλωρίδα, την πανίδα και τη βιοποικιλότητα.

Τις τελευταίες εβδομάδες δημιουργήθηκαν εστίες φωτιάς και στη Βολιβία, τις οποίες καταπολεμούμε με τη χρήση των οικονομικών, τεχνικών και ανθρώπινων πόρων μας. Μέχρι σήμερα, η χώρα μας έχει ξοδέψει περισσότερα από 15 εκατομμύρια δολάρια για να σβήσει τις πυρκαγιές. Ευχαριστούμε τη διεθνή κοινότητα για την έγκαιρη συνεργασία της στον αγώνα μας κατά της πυρκαγιάς, καθώς και τη δέσμευσή τους να συμμετάσχουν σε δράσεις μετά την πυρκαγιά.

Κοινωνικές ασυμμετρίες

Αδελφές, αδέρφια και λαοί του κόσμου, ο αγώνας των εξοπλισμών, οι στρατιωτικές δαπάνες, η τεχνολογία στην υπηρεσία του θανάτου και το αδιάστακτο εμπόριο όπλων έχουν αυξηθεί.

Το χρηματοπιστωτικό σύστημα παραμένει αντιδημοκρατικό, άδικο και ασταθές, συνεχίζει να προνομοποιεί τους φορολογικούς παραδείσους και το τραπεζικό απόρρητο και αναγκάζει τις αδύναμες χώρες να αποδεχθούν συνθήκες που διαίωνίζουν την εξάρτησή τους.

Παρατηρούμε με θλίψη ότι οι μεγάλες κοινωνικές ασυμμετρίες συνεχίζονται. Σύμφωνα με την Oxfam, σήμερα 1,3 δισεκατομμύρια άνθρωποι ζουν σε συνθήκες φτώχειας, ενώ το 1% των πλουσιότερων διατηρεί το 82% του παγκόσμιου πλούτου το 2017. Η ανισότητα, η πείνα, η φτώχεια, η μεταναστευτική κρίση, οι επιδημικές ασθένειες, η ανεργία δεν είναι μόνο τοπικά προβλήματα, είναι παγκόσμια προβλήματα.

Από την άλλη πλευρά, η δημιουργική ικανότητα της ανθρωπότητας, κάθε μέρα, μας εκπλήσσει με νέες εφευρέσεις και νέες τεχνολογικές εφαρμογές. Έχουν προσφέρει μεγάλες λύσεις σε πολύ περίπλο-



κα προβλήματα. Η τεχνολογία σήμανε ποιοτικό άλμα προς τα εμπρός για την ανθρωπότητα. Ωστόσο, σε αυτό το πολυμερές σώμα είναι απαραίτητο να θεσπιστούν συμφωνίες για το θέμα με τη συμμετοχή όλων των κρατών.

Δομικές αιτίες

Αδελφές και αδέρφια, είναι απαραίτητο να μιλήσουμε για τις δομικές αιτίες των διαφορετικών κρίσεων. Οι διακρατικές εταιρείες ελέγχουν τα τρόφιμα, το νερό, την τεχνολογία και τα προσωπικά μας δεδομένα. Σκοπεύουν να εμπορευματοποιήσουν τα πάντα, να συγκεντρώσουν ακόμα περισσότερα κεφάλαια. Ο κόσμος ελέγχεται από μια παγκόσμια ολιγαρχία, μόνο μια χούφτα δισεκατομμυριούχοι ορίζουν την πολιτική και οικονομική μοίρα της ανθρωπότητας. 26 άτομα έχουν τον ίδιο πλούτο με 3,8 δισ. ανθρώπους. Αυτό είναι άδικο, αυτό είναι ανήθικο, αυτό είναι απαράδεκτο.

Το βασικό πρόβλημα έγκειται στο μοντέλο της παραγωγής και του καταναλωτισμού, στην ιδιοκτησία των φυσικών πόρων και στην άνιση κατανομή του πλούτου. Ας το πούμε καθαρά: η ρίζα του προβλήματος είναι στο καπιταλιστικό σύστημα. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο τα Ηνωμένα Έθνη είναι περισσότερο σημαντικά και χρειαζόμενα από ποτέ γιατί μόνο η κοινή δράση και η ενότητα θα μας δώσει την ευκαιρία να ξεπεράσουμε τα προβλήματα – οι μεμονωμένες προσπάθειες συνήθως υπονομεύονται και συγχρόνως είναι ανεπαρκείς.

Όπως έχουμε ήδη πει: η ευθύνη της γενιάς μας είναι να δώσουμε στην επόμενη, έναν δικαιότερο και πιο ανθρώπινο κόσμο. Αυτό θα επιτευχθεί μόνο εάν συνεργαστούμε για την εδραίωση ενός πολυπολικού κόσμου, με κοινούς κανόνες, υπερασπίζοντας την πολυμέρεια, τις αρχές και τους σκοπούς του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και του διεθνούς δικαίου.

Το βασικό πρόβλημα έγκειται στο μοντέλο της παραγωγής και του καταναλωτισμού, στην ιδιοκτησία των φυσικών πόρων και στην άνιση κατανομή του πλούτου. Ας το πούμε καθαρά: η ρίζα του προβλήματος είναι στο καπιταλιστικό σύστημα